

Onze referentie: RJ-Div 6096
Telefoon: 088-4960391
Datum: 15 januari 2026
Onderwerp: Reactie Raad voor de Jaarverslaggeving op het aangepaste ontwerp Implementatiebesluit richtlijn duurzaamheidsverslaggeving met Nota van toelichting (Implementatiebesluit)

Geachte heer, mevrouw,

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) heeft als doel de kwaliteit van de externe verslaggeving van bedrijven en organisaties in Nederland te bevorderen. Vanuit haar doelstelling heeft de RJ kennisgenomen van het op 12 september 2025 naar het parlement gezonden aangepaste ontwerp Implementatiebesluit richtlijn duurzaamheidsverslaggeving met Nota van toelichting (Implementatiebesluit). Ook heeft de RJ kennisgenomen van de brief van de Minister van Financiën van 3 december 2025, waarin staat dat de aanstaande CSRD Wijzigingsrichtlijn (zie hierna: die naar verwachting begin 2026 definitief zal worden) “inhoudelijk wat betreft de rapportageverplichting en het toepassingsbereik ook [zal] worden verwerkt in het ontwerpimplementatiebesluit”.¹

In december 2023 en juli 2024 heeft de RJ schriftelijk gereageerd op de eerdere versies van het Implementatiebesluit. De inbreng van de RJ, de inbreng van andere partijen en de Europese wetwijzigingen hebben bijgedragen aan het nu voorliggende aangepaste Implementatiebesluit dat nog gewijzigd zal (kunnen) worden door de aanstaande CSRD Wijzigingsrichtlijn.

Door het akkoord dat op 16 december 2025 is bereikt over de Omnibus voorstellen, wijzigt de CSRD binnenkort aanzienlijk, waardoor ook het Nederlandse implementatiewetsvoorstel en het voorstel Implementatiebesluit zal wijzigen. De RJ roept op tot spoedige implementatie, omdat de RJ meent dat het uitblijven van wetgeving nadelig is voor de kwaliteit van duurzaamheidsverslaggeving in Nederland en resulteert in onduidelijkheid over de verplichtingen waaraan ondernemingen moeten voldoen.

Zonder wettelijke verplichting in Nederland staan uniformiteit en vergelijkbaarheid van duurzaamheidsverslaggeving onder druk. Zo kan het debat over de invulling en toepassing van de wet- en regelgeving in de praktijk slechts beperkt gevoerd worden, wat het lerend effect en de daarmee gepaard gaande kwaliteitsontwikkeling belemmert. Ook bestaat zonder nationale duurzaamheidsrapportageverplichting het risico dat het verschil tussen rapportageplichtige koplopers en achterblijvers op het terrein van duurzaamheidsverslaggeving groter wordt, doordat achterblijvers

¹ Tweede kamer, vergaderjaar 2025-2026, 36 678, nr. 10.

niet of minder snel aan de slag gaan met duurzaamheidsverslaggeving dan zij zouden doen met een wettelijke verplichting. De uitblijvende afronding van de implementatie in de Nederlandse wet resulteert in onzekerheid en onnodige discussies in de verslaggevingspraktijk, zowel bij ondernemingen als accountantsorganisaties. Ook doet het uitblijven van implementatie in het nationale recht afbreuk aan het internationale level playing field.

Terugwerkende kracht

Een van de punten waarover onzekerheid bestaat is de datum van inwerkingtreding van de wettelijk verplichte duurzaamheidsverslaggeving in Nederland. Artikel 20 Implementatiebesluit bevat de verplichting voor bepaalde ondernemingen om vanaf boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2024 een duurzaamheidsrapportering op te stellen, in lijn met de CSRD, en hierover limited assurance te verkrijgen. In de praktijk wordt deze bepaling inmiddels als “terugwerkende kracht”-bepaling bestempeld.² De RJ wijst erop dat vasthouden aan de huidige termijnen uit de CSRD voor ondernemingen die in lijn met de CSRD over boekjaar 2024 (vrijwillig) hebben gerapporteerd en limited assurance hebben verkregen zal resulteren in de (juridische) noodzaak tot formele aanpassingen die een aanzienlijke inspanning vereisen maar naar verwachting materieel geen effect zullen hebben. Denk bijvoorbeeld aan het aanpassen van verwijzingen in de bestuursverklaringen naar de juiste wettelijke bepaling of de vrijwillig verleende assurance opdracht die een wettelijk verplichte assurance opdracht had moeten zijn.³ Wellicht ten overvloede wijst de RJ erop dat de nadelige consequenties van deze terugwerkende kracht bepaling groter worden naarmate meer tijd verstrijkt.

Om ongewenste neveneffecten van de implementatie te beperken stelt de RJ voor de wettelijke CSRD verplichting in te laten gaan vanaf de datum van inwerkingtreding van het Implementatiebesluit en zo terugwerkende kracht naar boekjaar 2024 en 2025 te voorkomen. Indien de wetgever vast wenst te houden aan de terugwerkende kracht bepaling stelt de RJ voor om in de Nota van Toelichting op te nemen dat wanneer een onderneming reeds vrijwillig het CSRD en ESRS raamwerk inclusief assurance-onderzoek heeft gevolgd de terugwerkende kracht bepaling geen effect heeft op die verslagjaren waarover reeds is gerapporteerd.

Deponeringsverklaring

De RJ wijst op de mogelijkheid dat een dochtermaatschappij eerder haar bestuursverslag (en jaarrekening) deponeert bij het handelsregister dan de moedermaatschappij haar geconsolideerde jaarverslaggeving deponeert. In die situatie is op het moment van deponeren door de dochtermaatschappij het (geconsolideerde) duurzaamheidsverslag (met bijbehorende assurance-verklaring) van de moedermaatschappij nog niet beschikbaar. In de Nota van toelichting op het implementatiebesluit is toegevoegd dat de dochtermaatschappij dan kan volstaan met een verklaring van de moedermaatschappij dat zij ervoor garant staat dat zij het (geconsolideerde) duurzaamheidsverslag openbaar zal maken binnen de termijn die geldt voor de moedermaatschappij. Deze toevoeging roept vragen op. Wat is de aard en inhoud van deze verklaring van de

² Zie ook de gezamenlijke brief van 8 oktober 2025 van NBA, VEUO en VNO-NCW hierover, te raadplegen: [NBA waarschuwt voor regels duurzaamheidsrapportage met terugwerkende kracht](#)

³ Zie wetsvoorstel 36 678: voorstel aanpassing art. 5:25c lid 2 onderdeel c Wft (bestuursverklaring) en voorstel nieuw art. 2:393a BW (assurance onderzoek van de duurzaamheidsrapportering).

moedermaatschappij? Dient een dergelijke verklaring gedeponeerd te worden bij het handelsregister? En zo ja, door wie en op welke wijze?

De RJ meent dat de Europese Commissie in haar vraag en antwoorddocument een dergelijke verklaring van de moedermaatschappij een oplossingsmogelijkheid is, maar daarbij geen andere mogelijkheden uitsluit. De RJ verzoekt daarom om mogelijke alternatieven hiervoor te overwegen die eenvoudiger zijn en meer ruimte en flexibiliteit aan de praktijk bieden. Een mogelijk alternatief voor een verklaring zou een bevestiging van de moedermaatschappij kunnen zijn. Een alternatief voor het deponeren van een dergelijke verklaring of bevestiging is bijvoorbeeld het opnemen van de mededeling in het bestuursverslag van de dochtermaatschappij dat zij van de moedermaatschappij een verklaring/bevestiging heeft ontvangen dat een geconsolideerd duurzaamheidsverslag beschikbaar zal komen.

Dubbele definitie van dochtermaatschappij onwenselijk

De definitie van dochtermaatschappij in (ontwerp) art. 1 van het Implementatiebesluit is breder dan de definitie van dochtermaatschappij in art. 2:24a BW. Deze van elkaar afwijkende definities kunnen in de praktijk leiden tot veel onduidelijkheden. De RJ is voorstander van het hanteren van een enkele definitie in plaats van verschillende definities voor eenzelfde term. De RJ doet daarom de suggestie om ofwel deze definities met elkaar in lijn te brengen of de term 'dochtermaatschappij' in het implementatiebesluit te vervangen voor een andere, unieke term. Indien de wetgever besluit de term dochtermaatschappij met een van art. 2:24a BW afwijkende definitie te handhaven in het implementatiebesluit dan doet de RJ de suggestie in de Nota van Toelichting te expliciteren dat de definitie dochtermaatschappij in de zin van het Implementatiebesluit anders en ruimer is dan de definitie van dochtermaatschappij in de zin van het BW.

Overige opmerkingen

Hiernaast wijst de RJ op de volgende aandachtspunten:

- de openbaarmakingstermijn van het geconsolideerde duurzaamheidsverslag en de vragen die opkomen wanneer gebruik gemaakt wordt van jaarrekeningvrijstellingen (art. 2:403/408 BW) en de daarbij gehanteerde afwijkende termijnen (6 maands/12 maands)termijn.
- Onder het jaarrekeningsrecht hoeft je pas na twee aansluitende boekjaren te voldoen aan het verslaggevingsregime. Vanuit het implementatiebesluit is het onduidelijk of deze ingroeitermijn ook van toepassing is op het duurzaamheidsverslag. In de praktijk kunnen praktische problemen ontstaan wanneer je aan het einde van het boekjaar voor het eerst voldoet aan de criteria en dan binnen korte tijd ook aan de duurzaamheidsrapportageverplichtingen zou moeten voldoen.

Met vriendelijke groet,

drs. Gerard van Santen RA
Voorzitter Raad voor de Jaarverslaggeving